

To so največje pomanjkljivosti Koblarjevega uvoda. Urednik je z velikim prizadevanjem skušal dati zaokroženo sliko Ketteja, posrečilo pa se mu je samo približati nam Ketteja-človeka v toku časa, ne pa tudi Ketteja-pesnika, kar je edina pomanjkljivost njegovega uvoda. Njegova zasluga je, da je prvi zbral gradivo v celoti, ga kritično osvetlil, toda po estetsko-formalni plati je ostal samo na stopnji starejših metod. V tem pogledu je še mnogo stvari nerazjasnenih.

V knjigi, ki je sinteza dosedanjih znanstvenih raziskavanj, pa pogrešam abecedno razvrščenega pregleda vsega, kar je bilo doslej o Ketteju napisano, kajti tak pregled bi bil stvari samo v korist. Vendar je knjiga novum in lahko trdimo, da kdor ne pozna Koblarjeve izdaje, ne pozna Ketteja.

Knjigi je dodan Jakčev portret pesnika in pesnikov faksimile pesmi »Noč trudna...« Okusno opremo z vinjeto je izdelal slikar Slavko Pengov. Izšla je nevezana, vezana v platno in v usnje. Dušan Ludvik.

Uvod v sveto pismo nove zaveze. Spisal univ. prof. dr. Andrej Snoj.
Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Odkar imamo slovenski prevod sv. pisma nove zaveze, je vsakdo, ko je bral besedo božjo, nehote začutil neko vrzel: vsak bralec bi se rad seznanil še z raznimi vprašanji, ki so v zvezi s svetim pismom, kot o njega postanku, pristnosti, inspiraciji, ohranitvi prvotnih tekstov in prevodov, dalje o socialnih razmerah, šegah in navadah v Palestini za časa postanka nove zaveze. To praznino je izpolnil univ. prof. dr. A. Snoj s svojim *Uvodom v sveto pismo nove zaveze*. Tu nam podaja z vsem znanstvenim aparatom odgovore na gori omenjena vprašanja, kar je storil tem laže, ker je sam nad leto dni študiral na kraju samem razmere, razne tekste in prevode sv. pisma.

V predgovoru nam prof. Snoj pove, da je ta »Uvod« namenjen v prvi vrsti slušateljem bibličnih ved, duhovnikom v dušnem pastirstvu in katehetom — a ne samo tem, marveč tudi vsakemu preprostemu in izobraženemu Slovcu, vsak se bo poučil o najvažnejših vprašanjih, ki so v zvezi s svetimi knjigami in njihovimi avtorji.

V uvodu nam razloži dr. Snoj splošne pojme o novi zavezi in poudarja, da je »Uvod« samostojna veda, ki po zgodovinsko kritični metodi raziskuje, kako so knjige nove zaveze nastale, se širile in ohranile. Poda nam zgodovinski pregled te vede pri katoličanih, protestantih in pravoslavni

V splošnem uvodu razpravlja dr. Snoj o zgodovini kanona, t. j. o zgodovini zbirk svetih knjig nove zaveze, o njih postanku, katerim se je pripisovala božja veljaba, da so vse spisane po navdihnjenju sv. Duha in so jih brali pri službi božji. Nato govori o kanonu pri protestantih in pravoslavni. Poudarja, da so protestantje nekatere knjige nove zaveze zavrgli, pravoslavni ne, in navaja nato še najvažnejše apokrifne spise.

V drugem poglavju nam govori natančno o zgodovini teksta nove zaveze in o tekstni kritiki tako o grškem jeziku, v katerem so bile sv. knjige spisane, o načinu pisave, o številu rokopisov ter širjenju teh s pomočjo prepisovanja ali tiska do danes. Zgodovina prevodov tako sirskih, koptskih, latinskih, zlasti pa starocerkvenoslovanskega je skrbno podana. Starocerkvenoslovanski prevod sv. pisma nove zaveze sta oskrbela sv. brata Ciril in Metod po grškem tekstu palestinske in aleksandrijske predloge. Prevod sv. bratov

je mojstrsko delo in je z jezikovnega kakor tudi z bogoslovnega stališča dovršen. Prevajala sta točno, jasno in zelo verno. Izvirni tekst prevoda svetih bratov in njihovih učencev se nam ni ohranil, pač pa imamo rokopise v glagolici in cirilici iz 11. in 12. stoletja.

V drugem delu nam podaja dr. Snój posebni uvod v posamezne zgodovinske knjige nove zaveze, t. j. evangelije in apostolska dela, nato v poučne knjige, t. j. liste sv. apostola Pavla, Jakoba, Juda, Petra in Janeza in v preročno knjigo, t. j. razodetje. Predstavi nam posamezne pisatelje, govori o pristnosti, vsebini in namenu sv. knjig, o kraju in času njihovega postanka. Obširno razpravlja o sv. Pavlu in o njegovem pomenu za sv. Cerkev.

V »Dodatku« nam poda Palestino v Jezusovem času v geografskem, političnem in versko-moralnem pogledu.

Važen je tudi rodovnik Herodove hiše in pregled važnejših dogodkov nove zaveze, iz katerega je razvidno, da se je Jezus rodil l. 8. (7) pred Kr. r., umrl l. 30. po Kr. r. Po tem štetju bi bil Kristus star 38 let. Sicer pa je vprašanje Jezusove starosti še vedno odprto: bibličisti so tudi mnenja, da se je Kristus rodil 749 A. U. C., to je l. 5. (4) pr. Kr. r., nastopil je svoje javno delovanje l. 779. A. U. C., star 30 let, to je l. 26. (25) po Kr. r., v petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ki je zavladal že l. 764. kot Avgustov sovladar.

Uvod je odlično znanstveno delo v slovenski bogoslovni literaturi, pisano izredno jasno in razumljivo. Po »Uvodu« bo z veseljem segel vsakdo, duhovnik kot laik, izobražen in preprost. Z veliko večjim umevanjem bo mogel razumevati globokost sv. pisma.

J. S.

Marcello Fraulini: »Grano del Carso«. Trieste, 1940.

Že pred nekaj časa je izšla v Trstu pri založbi Trani (morda je zanimivo vedeti, da je pri tej založbi izšla prva naklada naše »Barčice«) dobra pesniška zbirka »Grano del Carso« (Žito s Krasa) — (8^a, 76 str.). Pesnik je Tržačan Marcello Fraulini, ki je s pričujočo že pri peti svoji zbirki. Prve so bolj začetniške.

»Grano del Carso« obstoji iz treh različnih delov. V prvi dobri tretjini »Osteria del Porto« Fraulini krepko in življenjsko zadeto riše tržaško okolje. Tu je pesnik otrok svojega mesta. Kako zanimiv je opis »Ponte rosso« in branjevke ob njem, ptičarice in rožarice ter pobičev z ulice, ki ukradejo perce solate za njih kornjače! Prava tržaška kavarna na glavnem trgu se zasveti iz pesmi »Il caffè« (kavarna). Spomini mladih dni so zapisani v »In via Cattedrale« (v stolni ulici). Taki so:

In via cattedrale c'è un altarino
coi fiori e sopra una Madonina
dallo sguardo dolce con in braccio
un roseo Gesù Bambino

V ulici Cattedrale je oltarček
z rožami in zgor Marijo
sladkega pogleda in v rokah
je rožnat Jezus malček

Ta prvi del kaže pesnika, ki res občuti svoje okolje in ga zna lepo podati.

Nas pa bolj zanima druga polovica zbirke, ki nosi za podnaslov kar glavni naslov knjige »Grano del Carso«. To pa iz dveh vzrokov: ker poje pesnik o kraški zemlji in ker zadoni v njegovi pesmi prizvok našega — Kosovela, pravega pevca Krasa.